

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

1040 София, ул. "Веслец" № 5, тел. (02) 9263 636, факс: (02) 987 25 50, www.nek.bg

Анализ за дейността и анализ на финансовото състояние за първо тримесечие на 2016 г.

Националната електрическа компания обхваща бизнес дейности в областта на производството на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ и продажбата на електрическа енергия в страната, като заема основно място на регулирания пазар. С лицензията си за търговия с електрическа енергия извършва сделки и на свободния пазар. С притежаваните водноелектрически централи и ПАВЕЦ участва активно на балансиращия пазар и в управлението и регулирането на електроенергийната система.

През първо тримесечие на 2016 г. НЕК ЕАД изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване на необходимото количество електрическа енергия на крайните снабдителите, на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи и като доставчик от последна инстанция осигури снабдяването на крайни клиенти, които не са избрали друг доставчик.

НЕК ЕАД отчита печалба за първо тримесечие за 2016 г. в размер на 38 997 хил.лв, което е увеличение от 13 869 хил.лв. спрямо същия период на 2015 г. Въпреки ръста на печалбата дружеството продължава да изпитва затруднения при погасяване на задълженията си към доставчици.

Изпълнение на основните ключови показатели :

	ХИЛ.ЛВ.		
	Отчет 2015	Отчет 2016	Изменение,% 2016/2015
Общо приходи	905 071	862 203	-4,7%
EBITDA ¹⁾	56 394	67 874	20,4%
EBIT ²⁾	41 354	53 301	28,9%
EBT ³⁾	25 128	38 997	55,2%
EBITDA марж	6,2%	7,9%	1,6%
Общо активи	4 990 363	4 994 530	0,1%
ДМА 4)	3 886 156	4 015 727	3,3%
Оборотен капитал 5)	-920 875	-1 170 329	27,1%
Парични наличности	41 325	35 801	-13,4%
Собствен капитал	1 663 186	1 649 001	-0,9%
Дългосрочни банкови заеми	227 992	133 173	-41,6%
Численост на персонала, бр.	2 159	2 031	-5,9%

С приетите изменения и допълнения на Закона за енергетиката и Закона за енергия от възобновяеми източници, в сила от 24.07.2015 г. и решенията на КЕВР за регулаторния период от 01.08.2015 г., НЕК ЕАД осъществява дейността си при нови ценови и регулаторни условия и промени в основното енергийно законодателство.

С чл.36б от Закона за енергетиката се създаде Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, чрез който трябва да се покриват разходи, извършени от обществения доставчик, произтичащи от задълженията му по чл.93а. В отчетения финансов резултат за първо тримесечие на 2016 г. са отчетени и 67 101 хил.лв. приходи от Фонд СЕС. Предявените средства за възстановяване от Фонда на НЕК са в размер на 67 986 хил.лв.

Разходите, които НЕК предявява за възстановяване от Фонда са текущи и дължими ежесечно към доставчици на електроенергия. Забавените преводи от фонда нарушават паричния поток от една страна и водят до разходи за лихви по забавени плащания от друга страна.

Изпълнение на основните технико-икономически показатели :

	Показатели		Отчет 2015	Отчет 2016	изменение 2016/2015	% ръст
1	Собствено производство от ВЕЦ	МВтч	1 535 188	759 230	-775 958	-50,5
2	Закупена електроенергия	МВтч	6 359 833	5 435 282	-924 551	-14,5
3	Продажби на електроенергия, в т.ч. :	МВтч	7 884 035	5 949 833	-1 934 202	-24,5
	в т.ч. - Продажби в страната /съгласно задължения – ЗЕ/:	МВтч	6 538 419	5 752 650	-785 769	-12,0
	Крайни снабдител	МВтч	5 036 277	4 398 033	-638 244	-12,7
	ЕРД - Техн. разходи	МВтч	1 048 739	1 028 654	-20 085	-1,9
	ЕСО - Техн. разходи	МВтч	287 207	226 082	-61 125	-21,3
	Балансираща енергия	МВтч	166 196	99 881	-66 315	-39,9
	- ДПИ на ВН и СрН	МВтч	187 353	36 999	-150 354	-80,3
	- Свободен пазар	МВтч	1 158 263	160 184	-998 079	-86,2
4	Финансов резултат	хил.лв	25 128	38 997	13 869	

I. Производствена и търговска дейност

➤ **Производството на електроенергия от собствените ВЕЦ и ПАВЕЦ през първо тримесечие на 2016 г.** е характерно за средно влажна година, като водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД произведоха 759 230 МВтч. В сравнение с миналата година това количество е намалено два пъти, което се дължи на намалените водни ресурси в язоворите, както и на по-малкото количество продадена електроенергия от дружеството. Въпреки това водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД активно участват на балансиращия пазар и са важна част при управлението и регулирането на електроенергийната система.

➤ Обществена доставка и търговия с електроенергия

През първо тримесечие на 2016 година НЕК ЕАД изпълни задълженията си в съответствие с лицензионните си дейности за осигуряване на необходимата електроенергия на крайните

снабдители, на операторите на преносната и разпределителни мрежи. Освен това НЕК ЕАД участва и на свободния пазар.

С Решение № Ц-27 от 31.07.2015 г. КЕВР е определила нов подход при определяне на цените на Обществения доставчик. Комисията определя общото количество електрическа енергия, което НЕК ЕАД в качеството на обществен доставчик закупува в съответствие с чл.93а и чл.94 от Закона за енергетиката, като определя количествата за продажба на крайните снабдители и количества, предназначени за реализиране на свободния пазар, като е указано, че разликата между по-високите от пазарните цени (по които НЕК ЕАД изкупува електрическата енергия по чл.93а и чл.94 от ЗЕ) и пазарната цена се компенсира чрез приходите от цената за задължения към обществото.

➤ Покупки на електроенергия

През първо тримесечие на 2016 г. НЕК ЕАД закупи 5 435 282 МВтч електроенергия или с 14,5% по-малко спрямо предходната 2015 година /-924 551 МВтч/. Намалението на покупките на електроенергия от дружеството е свързано с драстичния спад на количествата продадена електроенергия на регулирания и свободен пазар от дружеството.

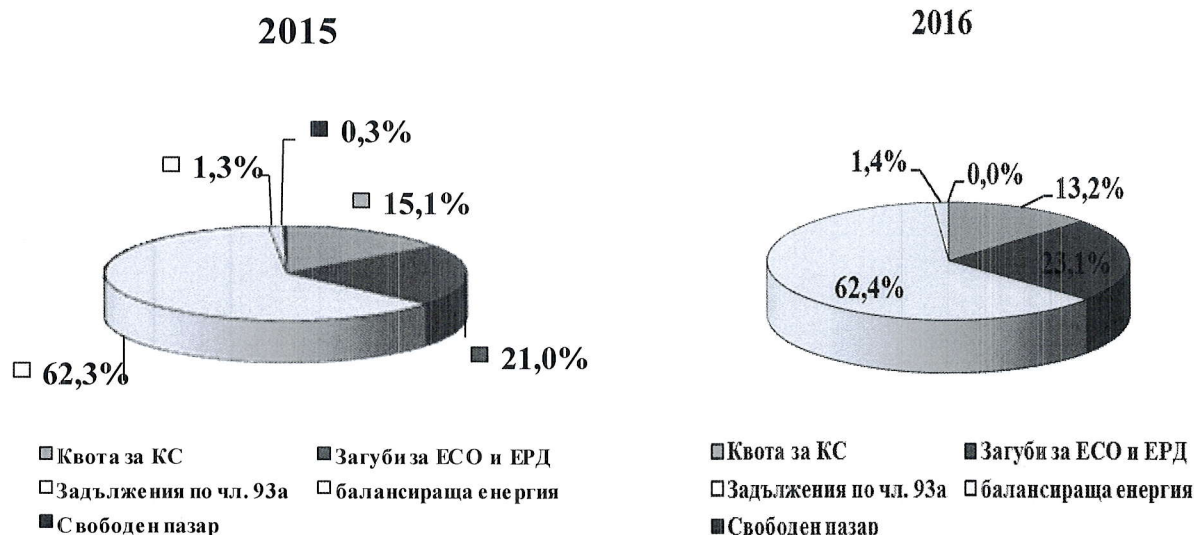
Закупена електроенергия за първо тримесечие, МВтч

		Отчет 2015	Отчет 2016	изменение 2016- 2015	% ръст
1	Производители по квоти	2 297 840	1 970 744	-327 096	-14,2
	АЕЦ Козлодуй	1 888 060	1 714 034	-174 026	-9,2
	в т.ч. Квота	552 114	459 298	-92 816	-16,8
	Технологични разходи за ЕСО и ЕРД	1 335 946	1 254 736	-81 210	-6,1
	ТЕЦ Марица-изток 2	409 780	256 710	-153 070	-37,4
2	Задължения по чл. 93а	3 959 617	3 389 577	-570 040	-14,4
	ТЕЦ Марица-изток 1	673 657	690 003	16 346	2,4
	ТЕЦ Марица-изток 3	1 209 601	834 901	-374 700	-31,0
	Заводски централи	251 733	70 749	-180 984	-71,9
	Топлофикационни централи	580 581	566 002	-14 579	-2,5
	ВЕИ	378 425	364 050	-14 375	-3,8
	ВЕИ – СрН	725 241	725 636	395	0,1
	ВЕКП - СрН	140 379	138 236	-2 143	-1,5
3	Балансираща енергия	82 940	74 961	-7 979	-9,6
4	Свободен пазар	19 436	0	-19 436	-100,0
	ОБЩО ЗАКУПЕНА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ	6 359 833	5 435 282	-924 551	-14,5
	в т. ч.: по регулирани цени	6 340 397	5 435 282	-905 115	-14,3
	по свободни цени	19 436	0	-19 436	-100,0

В резултат на ръста на потребителите, излезли на свободния пазар и намалението на продажбите на дружеството за Крайните снабдители е отчетен спад на количеството закупена електроенергия от производителите по квоти, като намаление е отчетено, както в закупените

количества от АЕЦ Козлодуй, така и от ТЕЦ Марица изток 2. Доставената електроенергия от атомната електроцентрала за квота на Крайните снабдители е с 16,8% по-малко в сравнение с отчетените количества за предходната 2015 година. Доставените количества електроенергия за технологични разходи по преносната и разпределителната мрежа за ЕСО и ЕРД също отчитат спад от 6,1%. Запазва се тенденцията относителния дял на АЕЦ Козлодуй в обезпечаване на потреблението за Крайните снабдители да продължава да намалява. Общо количеството доставена електроенергия от електроцентралите по квоти е с 327 096 МВтч по-малко /14,2% намаление/ спрямо предходната година.

През първо тримесечие на 2016 година покупките на електроенергия от НЕК ЕАД за регулирания пазар се осъществяваха в съответствие с изпълнение на вменените с Закона за енергетика задължения съгласно чл.93а и чл.94от ЗЕ за задължително изкупуване на произведена електроенергия по дългосрочни договори, от ВЕИ и ВЕКП. Общо количеството закупена от компанията електроенергия по дългосрочни договори и преференциални цени за първо тримесечие на 2016 година е в размер на 3 389 377 МВтч, което е с 570 040 МВтч по-малко или 14,4% намаление. Намалението се дължи на по-малкото количество закупена електроенергия от КонтурГлобал Марица изток 3, както и от заводските електроцентрали.

С промяната на чл.31, ал.5 на ЗЕВИ Общественият доставчик, съответно крайните снабдители изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници по преференциална цена за количествата електрическа енергия до размера на нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. Количествата електроенергия над нетното специфично производство се изкупуват по цена на излишък на балансиращия пазар или съгласно чл.31, ал.12 могат да се реализират на свободния пазар. Производството на електроенергия от ВИ, което се изкупува съгласно изискванията на Закона за енергетика и ЗЕВИ е отбелязало спад от 1.3 %. Производството на електроенергия от високоефективно комбинирано производство е по-малко с 20,3 % спрямо отчетените количества за същия период на 2015 г., като най-значително е намалението в изкупуваните количества от заводските електроцентрали.

➤ **Продажби на електроенергия**

През първо тримесечие на 2016 година продажбите на електроенергия от НЕК ЕАД са на ниво от 5 949 833 МВтч или с 1 783 848 МВтч по-малко, /22,6% намаление/ спрямо предходната 2015 година. Дружеството отчита спад /- 12,0%/ на продажбите си в страната съгласно задълженията по Закона за енергетика и драстично намаление на реализираните количества електроенергия на свободния пазар.

Влияние за намалението на реализираните количества електроенергия на вътрешния пазар са оказали намаленото потребление на клиентите на Крайните снабдители, поради излизането на много стопански потребители на свободния пазар.

Изменение на продажбите за първо тримесечие:

	Отчет 2015 г.	Отчет 2016 г.	изменение 2016 – 2015	МВтч % ръст
1. ПРОДАЖБИ В СТРАНАТА НА РЕГУЛИРАНИЯ ПАЗАР /задължение съгласно Закона за енергетика/	6 538 419	5 752 650	-785 769	-12,0
Крайни снабдители	5 036 277	4 398 033	-638 244	-12,7
ЕРД	1 048 739	1 028 654	-20 085	-1,9
Технологични разходи ЕСО	287 207	226 082	-61 125	-21,3
Балансираща енергия	166 196	99 881	-66 315	-39,9
2. ДПИ на ВН и СрН	187 353	36 999	-150 354	-80,3
3. СВОБОДЕН ПАЗАР	1 158 263	160 184	-998 079	-86,2
ОБЩО ПРОДАЖБИ	7 884 035	5 949 833	-1 783 848	-22,6

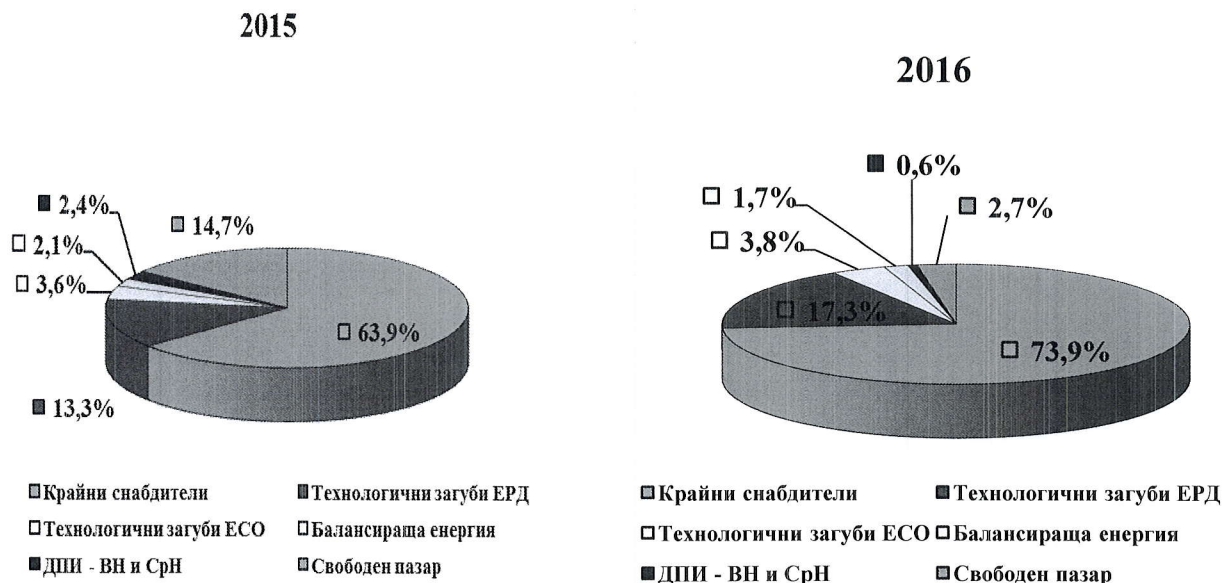
След извършеното реструктуриране на НЕК ЕАД и отделянето на активите на преносната мрежа към ЕСО ЕАД Обществения доставчик доставя електроенергията за загуби на електроенергийния системен оператор, съгласно изискванията на ЗЕ. През първо тримесечие на 2016 г. количествата продадена електроенергия за технологични разходи е в размер на 226 082 МВтч.

Продадената електроенергия за Крайните снабдители през първо тримесечие на 2016 година е 4 398 033 МВтч, което е намаление със 638 244 МВтч, а продажбите за ЕРД също бележат лек спад. Намалението при Крайните снабдители се дължи на смяната на доставчика от по-големите потребители и излизането им на свободния пазар.

През първо тримесечие на 2016 година продажбите от НЕК ЕАД за клиентите на ДПИ на ВН и СрН намаляват, но спада при тези клиенти се забавя, поради факта че повечето потребители вече са на свободния пазар. Количествата продадена електроенергия от НЕК ЕАД за тези клиенти 36 999 МВтч и като това количество е пет пъти по-малко в сравнение с отчетеното за първо тримесечие на 2015 г.

НЕК ЕАД отчете драстично намаление на продажбите си на свободния пазар в сравнение със същия период на 2015 година, което се дължи на променената търговска конюнктура. Влияние за по-малките продажби оказаха фактори като слабо търсене и влошената икономическа среда в съседните страни, които са вносители на електроенергия. Общо през първо тримесечие на 2016

година НЕК ЕАД реализира на свободния пазар 160 184 МВтч, докато през първите три месеца на миналата година продажбите на този сегмент са 1 158 263 МВтч електроенергия.

Структурата на продадената от НЕК ЕАД електроенергия се променя, като относителният дял формиран от задължението на дружеството съгласно Закона за енергетика да осигурява електроенергия за покриване на потреблението на Крайните снабдители нараства до 73.9%, докато през 2015 година е на ниво от 63.9%.

II. Финансов резултат, приходи и разходи

Приходи

НЕК ЕАД отчете общо приходи за първо тримесечие на 2016 година в размер на 862 203 хил.лв. или с 5,2% по-малко /спад от 47 142 хил.лв./ в сравнение с отчетените приходи през миналата 2015 година. Приходите от продажби са на ниво от 792 803 хил.лв., което е намаление с 109 969 хил.лв. спрямо отчетените през миналата 2015 година или с 12,2% по-малко.

Отчетените приходи от продадена електроенергия намаляват значително /спад от 227 587 хил.лв./, като се отчита намаление, както в приходите от продадена електроенергия съгласно задълженията по ЗЕ /в резултат на по-малките количества продадена електроенергия и по-ниските регулирани продажни цени на енергията за Крайни снабдители и технологични разходи утвърдени от КЕВР/, така и в приходите от продажби на свободния пазар в резултат на по-малките количества продадена електроенергия на този сегмент.

Намалението на приходите от продажби на регулирания пазар са следствие на няколко фактора:

- в резултат на новия подход за определяне на цените от 01.08.2015 г. КЕВР утвърди по-ниски цени за крайните снабдители;
- по-малкото количество електрическа енергия продадена на крайните снабдители.
- по-малкото количество електрическа енергия продадена на ДПИ.

В следващата сравнителна таблица са показани приходите за първо тримесечие на 2016 г. по източници, съпоставени с отчетените за 2015 г.:

Приходи	Отчет 2015	Отчет 2016	ХИЛ.ЛВ.	
			изменение отчет 2016/ отчет 2015	% ръст
1. Приходи от продажби на електроенергия	833 305	605 718	-227 587	-27,3
1.1. в т.ч. на вътрешния пазар /задължения съгласно ЗЕ/	751 233	595 019	-156 214	-20,8
Крайни снабдители	631 146	507 973	-123 173	-19,5
ЕРД - Технологични разходи	31 462	30 860	-602	-1,9
ЕСО - Технологични разходи	8 497	6 783	-1 714	-20,2
ДПИ – ВН и СрН	32 553	4 756	-27 797	-85,4
Балансираща енергия	47 575	44 647	-2 928	-6,2
1.2. Свободен пазар	82 072	10 699	-71 373	-87,0
2. Приходи от услуги	8 865	4 349	-4 516	-50,9
3. Приходи от Фонд СЕС	0	67 101	67 101	0,0
4. Приходи от Задължения към обществото	59 457	181 460	122 003	205,2
5. Приходи от други продажби и други приходи	2 734	3 575	841	30,8
6. Финансови приходи	429	0	-429	-100,0
7. Приходи от асоциирани предприятия	4 556	0	-4 556	-100,0
ОБЩО ПРИХОДИ	909 346	862 203	-47 143	-5,2
в т.ч. Приходи от продажби	902 772	792 803	-109 969	-12,2

Приходите от продажби на електроенергия на вътрешния пазар съгласно задълженията по ЗЕ намаляват, в резултат на по-ниските продажни цени за Крайните снабдители. Приходите по това перо намаляват с 19,5% и са на ниво от 507 973 хил.лв. в резултат на действащите по-ниски регулирани продажни цени през първо тримесечие на 2016 г. Незначителен спад е отчетен в приходите от ЕРД и ЕСО.

Продажните цени за клиентите на ДПИ на високо и средно напрежение, на които НЕК продава електроенергия се формират съгласно утвърдена методика от КЕВР. През първите три месеца на 2016 г. се отчита намаление на приходите от ДПИ /спад от 27 797 хил.лв./, поради продължаващото намаление на количествата продадена електроенергия за тези клиенти.

Значително е намалението при отчетените приходи от продажби на електроенергия за свободния пазар в резултат на драстичния спад на реализираните количества през първо тримесечие на 2016 година в сравнение с миналата 2015 година. Приходите по това перо са с 71 373 хил.лв. по-малко спрямо миналата година и са на ниво от 10 699 хил.лв.

Приходите от участието на дружеството на балансиращия пазар за първо тримесечие на 2016 г. са в размер на 44 647 хил.лв. В сравнение със същия период на предходната година се отчита спад от 6,2% или 2 928 хил.лв. по-малко.

НЕК ЕАД продава електроенергия за технологични разходи за пренос на ЕСО ЕАД съгласно изискванията на Закона за енергетика. През първо тримесечие на 2016 са реализирани и

приходи от резерв за услуги в размер на 4 349 хил.лв., продаден на ЕСО съгласно сключения договор между НЕК ЕАД и Електроенергийния системен оператор.

Отчетените приходи от задължения към обществото за първо тримесечие на 2016 година са в размер на 181 460 хил.лв., които нарастват с 122 003 хил.лв. спрямо отчетените приходи за предходната година. Значителното увеличение на тези приходи, е както поради ръста на количествата електроенергия за потребителите, които са се възползвали от правото си да сменят своя доставчик и са излезли на свободния пазар, така и в резултат на увеличението на добавката от 01.08.2015 г., която вече е в размер на 36,83 лв./МВтч. До 31.07.2015 г. тя бе на ниво от 18,93 лв./МВтч.

С чл.36б от Закона за енергетиката се създаде Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, чрез който трябва да се покриват разходи, извършени от обществения доставчик, произтичащи от задълженията му по чл.93а. В отчета за доходите за първо тримесечие на 2016 г. са отчетени и 67 101 хил.лв. приходи от Фонд СЕС.

Структурата на приходите през първо тримесечие на 2016 г. се променя значително като приходите от продадена електроенергия намаляват до 70% от общите приходи, докато през 2015 г. са 91%. Значително нарастват приходите от задължение към обществото, които от 6% се увеличават на 21% през 2016 г.

Разходи

Общите разходи на НЕК ЕАД за през първо тримесечие на 2016 г. са в размер на 823 206 хил.лв. В сравнение със същия период на миналата 2015 година разходите бележат намаление с 61 012 хил.лв. или спад от 6,9%. Намалението на общите разходи се дължи в най-голяма степен на намалението на разходите за закупена електроенергия, които за 2016 година са в размер на 750 995 хил.лв., докато предходната година са на ниво от 801 678 хил.лв. или 50 683 хил.лв. по-малко /6,3% спад/.

Основна причина за намалението на разходите за закупена електроенергия е по-малкото количество електроенергия, която дружеството закупи през през първо тримесечие на 2016 г., поради по-малкото количество продадена електроенергия за разглеждания период. Въпреки намалението на разходите за закупена електроенергия техният относителния им дял остава най-голям - 91% от всички разходи извършени от дружеството.

Въпреки отчетеното намаление на разходите за закупена електроенергия през първо тримесечие на 2016 година структурата на закупената електроенергия от дружеството се влошава. Влошаването на структурата на закупената електроенергия се дължи на следните обективни фактори :

- Високо ниво на относителния дял на електроенергия от ВЕИ и ВЕКП, чиито разходи за закупена електроенергия са около **53%** от всички разходи по това перо, като същевременно количеството електроенергия от тези централи е едва **34%** от общо закупеното.
- Намаление на закупуваната електроенергия по квоти за Крайните снабдителите от АЕЦ Козлодуй и ТЕЦ Марица изток 2, които са централите с най-ниски цени. Това е в резултат на променена структура на пазара и насочване на енергията от тези две централи към технологичните разходи за пренос и разпределение и свободния пазар, а не

към регулирания, който се задоволява предимно с електроенергия от централите със задължително изкупуване.

Негативно влияние върху структурата на закупената електроенергия оказва и сезонността. С настъпване на пролетно-летния сезон се увеличава дела на електроенергията произведена от ВЕИ производители и дела съответно на фотоволтаичните централи с високи преференциални цени.

В сравнителната таблица е показано изменението на разходите за първо тримесечие на 2016 г. спрямо отчета за предходната година :

ХИЛ.ЛВ.				
Разходи	Отчет 2015	Отчет 2016	изменение 2016- 2015	% ръст
1. Разходи за оперативна дейност	867 992	808 902	-59 090	-6,8
в т.ч. разходи за купена електроенергия	801 678	750 995	-50 683	-6,3
Относителен дял, %	90,7	91,2		
2. Финансови разходи	16 226	14 304	-1 922	-11,8
ОБЩО РАЗХОДИ	884 218	823 206	-61 012	-6,9

Разходите за закупена електроенергия от ВЕИ производители за месец март е в размер на 101 185 хил.лв, което е с над 9 000 хил.лв повече спрямо м.февруари и с над 18 000 хил.лв. повече спрямо януари 2016 г. В резултат на увеличение дела на електроенергията от фотоволтаичните централи, средната покупна цена на електроенергията от възобновяеми източници се променя по месеци, както следва:

	м.януари	м.февруари	м.март
Средна покупна цена на електроенергия от възобновяеми източници, лв/МВтч	248,73	251,85	271,00

Относителният дял на закупената електроенергия от възобновяеми източници нараства от 17,4% през м. януари на 26,6 % през март, което обосновава и ръста на средната цена с 9 %.

През през първо тримесечие на 2016 г. кондензационните електроцентрали с дългосрочни договори /ТЕЦ Ей И Ес Гълъбово Марица изток 1 и ТЕЦ Контур глобал Марица изток 3/ са натоварени по-малко от предходната година – съответно около 48% и 54%, при около 65-70% натоварване през същия период на 2015 г. Централите не са аварирани нито са имали планови ремонти, но в резултат на ниската използваемост приведените цени на закупената електроенергия от двете централи са значително по-високи от тези, залегнали в модела на ценообразуване на КЕВР за текущия регулаторен период. По-ниската използваемост рефлектира по-неблагоприятно върху финансовото състояние на НЕК ЕАД като остава по-голямо количество нереализирана свободна разполагаемост от двете електроцентрали с дългосрочни договори.

Отчетените разходи по елементи /извън тези за закупена електроенергия/ намаляват, като единствено ръст се отчита при другите разходи. Увеличението в другите разходи е, поради начислението на разходи за глоби и неустойки/лихви през първо тримесечие на 2016 г.

Финансовите разходи намаляват с 11,8% спрямо предходната година от 16 226 хил.лв. към 31.03.2015 г. на 14 304 хил.лв. към 31.03.2016 г., което се дължи на погасяването на част кредитите, което води до редуциране на размера на платените от НЕК ЕАД лихви.

Финансов резултат

НЕК ЕАД приключва първо тримесечие на 2016 г. с положителен финансов резултат в размер на 38 997 хил.лв. В сравнение със същия период на 2015 г. печалбата е увеличена с 13 869 хил.лв.

Изменението на финансовия резултат преди данъци за първо тримесечие на 2016 г. в сравнение с предходната година е показано в следващата таблица :

ХИЛ.ЛВ.					
	Приходи и разходи	Отчет 2015	Отчет 2016	изменение 2016- 2015	% ръст
1.	Общо разходи	884 218	823 206	-61 012	-6,9
2.	Общо приходи	909 346	862 203	-47 143	-5,2
3.	Финансов резултат преди данъци	25 128	38 997	13 869	

С приетите изменения и допълнения на Закона за енергетиката и Закона за енергия от възобновяеми източници, в сила от 24.07.2015 г. и решенията на КЕВР за регулаторния период от 01.08.2015 г., НЕК ЕАД осъществява дейността си при нови ценови и регулаторни условия и промени в основното енергийно законодателство.

Анализът на резултатите от регулаторните и ценови условия показва, че дружеството е на загуба от регулираната дейност, но през първо тримесечие на 2016 г. загубата значително се намалява спрямо предходните регулаторни периоди, което е резултат на извършените промени в енергийното законодателство. Въпреки това с увеличение на относителния дял на свободния пазар, продажбите на НЕК ЕАД на регулирания пазар намаляват, докато задълженията за изкупуване на електроенергия почти не отбелязват намаление. От микса на НЕК се намаляват количествата на електроенергия от централи с по-ниски цени – предимно АЕЦ Козлодуй. Тези обстоятелства директно се отразяват върху миковата цена на НЕК ЕАД, която от променената структура на закупувана електроенергия директно се увеличава, което води и до увеличаване на компенсациите за НЕК. Неподходящата търговска конюнктура се отразява неблагоприятно върху финансовото състояние и паричния поток на НЕК ЕАД, поради което към настоящия момент дружеството не може да извършва инвестиционната си дейност, както и не е в състояние да изпълнява нормално задълженията си за задължително изкупуване на електроенергията съгласно изискванията на Закона за енергетика.

С чл.36б от Закона за енергетиката се създаде Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, чрез който трябва да се покриват разходи, извършени от обществения доставчик, произтичащи от задълженията му по чл.93а. В отчетения финансов резултат за първо тримесечие на 2016 г. са отчетени и 67 101 хил.лв. приходи от Фонд СЕС. Предявените средства за възстановяване от Фонда на НЕК са в размер на 67 986 хил.лв. Тези средства все още не са преведени/платени от Фонда и са дължими на НЕК ЕАД. Разходите, които дружеството предявява за възстановяване от Фонда са текущи и дължими ежесечно към доставчици на електроенергия. Забавените преводи от фонда нарушават паричния поток от една страна и водят до разходи за лихви по забавени плащания от друга страна. Без начисляване на средствата от Фонда финансовия резултат би бил отрицателен – около 28 000 хил.лв. загуба.

Въпреки увеличението на печалбата, дружеството продължава да работи в условията на отрицателен нетен оборотен капитал. Към 31.03.2016 г. отрицателният нетен оборотен капитал е в размер на 1 170 млн.лв., при отчетен за първо тримесечие на 2015 г. - 921 млн.лв., което показва липсата на свеж финансов ресурс.

➤ Анализ на финансовите показатели

Анализът на финансовите показатели на НЕК ЕАД е изготвен въз основа на междинен индивидуален финансов отчет към 31.03.2016 г.

Финансовият резултат на НЕК ЕАД за първо тримесечие на 2016 г. е печалба в размер на 38 997 хил. лв., като за същия период на 2015 г. компанията е реализирала печалба в размер на 25 128 хил. лв.

Показатели за рентабилност

Показателите за рентабилност дават информация за реалната доходност на дружеството и доколко то е печелившо. В настоящия анализ показателите за рентабилност са изчислени на база финансов резултат преди данъци. Рентабилността е положителна към края на първите три месеца на 2016 г. поради това, че компанията е на печалба. По-големият размер на положителния финансов резултат за първо тримесечие на настоящата година е основен фактор за по-добрите показатели за рентабилност, сравнени с тези за същия период на миналата година.

Основен показател е **рентабилността на приходите от продажби**, който отразява отношението на финансовия резултат към нетните приходи от продажби. Стойността на този коефициент е 0,0492 към 31.03.2016 г. Към същия период на предходната година той е бил 0,0278.

Друг основен показател е **рентабилността на собствения капитал**, който отразява отношението на печалба/загуба към собствения капитал. Този показател дава информация за това каква е ефективността от използването на собствения капитал, т. е. вложените средства от страна на собственика и доколко е изгодно да се вложат средства от потенциални инвеститори. Към 31.03.2016 г. рентабилността на собствения капитал е 0,0236. Към същия период на предходната година този коефициент е бил 0,0151.

Рентабилността на пасивите или привлечения капиталов ресурс (представляващ отношението на Нетната печалба/загуба за периода към сумата на дългосрочните и краткосрочните привлечени средства) е 0,0117, докато към 31.03.2015 г. е бил 0,0076.

Коефициентът на капитализация на активите е 0,0078, докато към 31.03.2015 г. е бил 0,0050.

Коефициентът на ефективност на разходите показва отношението на приходите към разходите на дружеството. Този показател носи информация до каква степен предприятието успява да обвърже своята приходната и разходна част по отношение ефективността на основната си дейност. Стойността на този показател е 1,0474, като към 31.03.2015 г. е бил 1,0284.

Коефициентът на ефективност на приходите е реципрочен на коефициента на ефективността на разходите и размерът му е 0,9548. Към 31.03.2015 г. този показател е бил 0,9724.

Показатели за ликвидност

Коефициентът на общата ликвидност показва покритието на краткосрочните пасиви с краткосрочни активи.

Динамиката на коефициента на общата ликвидност е както следва:

	31.03.2015	30.06.2015	30.09.2015	31.12.2015	31.03.2016
Обща ликвидност	0,5171	0,4637	0,4281	0,4318	0,4357

НЕК ЕАД продължава да поддържа ниски нива на този коефициент, поради факта, че регулираните от КЕВР продажни цени, по които дружеството работи не покриват напълно направените разходи за покупка на електроенергия. Причина за това е вмененото от ЗЕ и ЗЕВИ задължение на НЕК ЕАД за закупуване на електроенергията произведена от ВЕИ и ВЕКП производители, замествайки количества електроенергия от по-евтини централи. Дружеството закупува електроенергията от ВЕИ и ВЕКП и на средно напрежение, като Крайните снабдител я префактурират на НЕК ЕАД съгласно действащия ценови модел утвърден от КЕВР, както и изкупува електрическата енергия и разполагаемата мощност по сключените дългосрочни договори с Контур Глобал Марица Изток 3 и ЕЙ И ЕС-3С Марица изток 1. Като се има предвид, че изискването на международните банки – кредитори на НЕК-ЕАД този показател да не бъде по-нисък от 1.2 - 1.1, следва, че компанията се намира в положение на лоша обща ликвидност.

След елиминиране ролята на краткотрайните материални активи се изчислява **коефициентът на бърза ликвидност**. Неговата стойност е 0,4315, докато към 31.03.2015 г. този показател е бил 0,5128.

След елиминиране на влиянието на краткосрочните вземания се изчислява **коефициента на незабавна ликвидност**, който е 0,0173, към 31.03.2015 г. този показател е бил 0,0216.

Оборотният капитал отразява разликата между краткотрайните активи и краткосрочните пасиви на компанията. Към 31 март 2016 година е налице недостиг на оборотен капитал в размер на -1 170 329 хил. лв.

Капиталова структура

Към края на първо тримесечие на 2016 г. собственият капитал на НЕК ЕАД е в размер на 1 649 001 хил. лв. Най-голям дял в собствения капитал имат резервите – 85,51 % (преоценъчни, общи и допълнителни резерви), които са на стойност 1 410 054 хил. лв.

Коефициенти, характеризиращи финансовата автономност

Коефициентът на платежеспособност (финансова автономност), отразява съотношението на собствения капитал към общия дълг. Към 31.03.2016 година той е 0,4947. Това показва, че компанията поддържа относително еднакво равнище на финансова автономност в сравнение с предходната година, когато този коефициент е бил 0,5011.

Коефициентът на финансова независимост, характеризиращ съотношението на собствения капитал към сумата на собствения капитал и дългосрочните пасиви, възлиза на 0,5646 към 31.03.2016 година. Към 31.03.2015 година нивото на разглеждания коефициент е бил 0,5394.

Коефициентът на финансиране на дълготрайните активи посредством собствения капитал към 31.03.2016 година достига 2,4376 като бележи увеличение спрямо 31.03.2015 година, когато е бил 2,3394.

Финансирането на краткотрайните активи посредством собствения капитал към 31.03.2016 година е 0,5480. Наблюдава се понижение на този коефициент 31.03.2015 година, когато е бил 0,5929.

Показател	31.03.2016	31.03.2015
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0,0492	0,0278
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0,0236	0,0151
Коефициент на рентабилност на пасивите	0,0117	0,0076
Коефициент на капитализация на активите	0,0078	0,0050
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	1,0474	1,0284
Коефициент на ефективност на приходите	0,9548	0,9724
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	0,4357	0,5171
Коефициент на бърза ликвидност	0,4315	0,5128
Коефициент на незабавна ликвидност	0,0173	0,0216
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на платежоспособност	0,4947	0,5011
Коефициент на финансова независимост	0,5646	0,5394
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	2,4376	2,3393
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	0,5480	0,5929

➤ Анализ на пазарните перспективи

НЕК ЕАД изпълнява основна роля в работата на електроенергийния пазар и електроенергийната система в България. През първо тримесечие на 2016 година НЕК ЕАД провежда дейността си при нови ценови и регулаторни условия и промени в основното енергийно законодателство свързани с пазара на електроенергия в страната. Компанията изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване необходимото количество електроенергия на Крайните снабдители, ЕРД, ЕСО и потребителите, присъединени към електропреносната мрежа, или електроразпределителната мрежа, които не са избрали друг доставчик. Освен това съгласно решението на КЕВР за регулаторния период 2015-2016 г. НЕК ЕАД трябва да реализира на свободния пазар и остатъка от задължително изкупуваната електроенергия, която остава нереализирана от регулирания пазар по пазарна цена, като разликата между покупната и пазарната цена се компенсира с приходи от цена задължения към обществото.

В резултат на намалените водни ресурси в язовирите производството на електроенергия от водноелектрическите централи на НЕК ЕАД през първо тримесечие на 2016 г. е намалено два пъти в сравнение с отчета за същия период на 2015 г.

Покупките на електроенергия от дружеството през разглеждания период в сравнение с миналата година в количествено изражение са с 14,5% по-малко, при 24,5% намаление нивото на общите продажби спрямо отчетените за първо тримесечие на 2015 г. За намалението на покупките на електроенергия значително влияние оказва и слабото търсене на електроенергия на регионалния пазар. През първо полугодие на 2016 г. натоварване на базовите кондензационни електроцентрали с дългосрочни договори – ТЕЦ Ей И Ес 3С Марица изток 1 и КонтурГлобал Марица изток 3 е по-малко в сравнение с миналата година, като използваемостта на базовата им разполагаемост е около 50%, докато през същия период на 2015 година е 65-70%. По-ниската им използваемост рефлектира неблагоприятно върху финансовото състояние на НЕК ЕАД като остава значително по-голямо количество нереализирана разполагаемост от двете електроцентрали с дългосрочни договори.

В резултат на ръста на потребителите, излезли на свободния пазар и намалението на продажбите на дружеството за Крайните снабдители е отчетен спад на количеството закупена електроенергия от производителите по квоти, като намаление е отчетено, както в закупените количества от АЕЦ Козлодуй, така и от ТЕЦ Марица изток 2. Доставената електроенергия от атомната електроцентрала за квота на Крайните снабдители е с 16,8% по-малко в сравнение с отчетените количества за предходната 2015 година. Доставените количества електроенергия за технологични разходи по преносната и разпределителната мрежа за ЕСО и ЕРД също отчитат спад от 6,1%. Запазва се тенденцията относителния дял на АЕЦ Козлодуй в обезпечаване на потреблението за Крайните снабдители да продължава да намалява. Общо количеството доставена електроенергия от електроцентралите по квоти е с 327 096 МВтч по-малко /14,2% намаление/ спрямо предходната година.

С промяната на чл.31, ал.5 на ЗЕВИ Общественият доставчик, съответно крайните снабдители изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници по преференциална цена за количествата електрическа енергия до размера на нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. Количествата електроенергия над нетното специфично производство се изкупуват по цена на излишък на балансиращия пазар или съгласно чл.31, ал.12 могат да се реализират на свободния пазар. Производството на електроенергия от ВИ, което се изкупува съгласно изискванията на Закона за енергетика и ЗЕВИ е отбелязало спад от 1.3 %. Производството на електроенергия от високоефективно комбинирано производство е по-малко с 20,3 % спрямо отчетените количества за същия период на 2015 г., като най-значително е намалението в изкупуваните количества от заводските електроцентрали.

Отчита се намаление на продажбите на вътрешния пазар съгласно изискванията на задълженията по Закона за енергетика с 12,0%, както и драстично намаление на продажбите на свободния пазар, където дружеството продаде минимални количества електроенергия, поради слабото търсене. НЕК ЕАД отчете спад с 998 079 МВтч на продажбите си на свободния пазар в сравнение със същия период на предходната 2015 година, което се дължи на променената търговска конюнктура и влошената икономическа среда в съседните страни, които са вносителни на електроенергия. Общо през първо тримесечие на 2016 година НЕК ЕАД реализира на свободния пазар 168 184 МВтч електроенергия.

Структурата на продадената от НЕК ЕАД електроенергия се променя, като относителният дял формиран от задължението на дружеството съгласно Закона за енергетика да осигурява

електроенергия за покриване на потреблението на Крайните снабдители нараства до 73.9%, докато през 2015 година е на ниво от 63.9%.

Продължава тенденцията за ръст на потребителите на свободния пазар в страната, като се констатира увеличение на стопанските субекти, които са се възползвали от правото си да сменят своя доставчик /предимно потребители на средно напрежение/ въпреки че темпа на растеж се забавя.

Пазарните перспективи пред НЕК ЕАД ще зависят изключително много от следните фактори :

- Ниво на потребление на електроенергията в страната.
- Развитие на балансиращия пазар на електроенергия.
- Търсене на електроенергия на регионалния пазар.
- Ограничаване въвеждането на нови мощности от ВЕИ към преносната и разпределителната мрежа.
- Предоговаряне на дългосрочните споразумения за изкупуване на електроенергия между НЕК ЕАД и електроцентрали ТЕЦ Марица изток 1 и ТЕЦ Марица изток 3, както и необходимостта от по-голямо натоварване на производствените им мощности с оглед реализиране на предоставяната от тях разполагаемост на електроенергийния пазар.
- Ценова политика на КЕВР по веригата производители – Обществен доставчик – Крайни снабдители с цел да се осигури равнопоставено разпределение на тежестта между всички участници на вътрешния пазар.

Пазарните перспективи пред НЕК ЕАД в следващите години ще бъдат и в пряка зависимост от процеса на постигане на справедлива пазарна цена на свободния пазар, която да покрива реалните разходи по доставка. Компанията участва на свободния пазар на електроенергия с оглед реализиране на допълнителни приходи.

Във връзка с балансиращия пазар с решение №-И2-Л-147 от 06.01.2014 г. на КЕВР е изменена лицензия №-Л-147-13/17.12.2004 г. на НЕК - Обществен доставчик за дейността „обществена доставка“ и е допълнена с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група“. С измененията на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), обн. ДВ бр. 66, 26.07.2013 г. в разпоредбите на чл. 56, ал. 6 беше променен и състава на „специалната балансираща група на обществения доставчик“. Съгласно чл.56, ал.6, общественият доставчик е координатор на следните балансиращи групи:

1. група на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници със следните участници:

1.1. производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, които са присъединени към електропреносната мрежа, в т.ч. производители, присъединени едновременно към електропреносната и електроразпределителната мрежа, когато същите не са избрали друг координатор на балансираща група;

1.2. групите по чл. 56 ал. 9, т. 2 от ПТЕЕ с координатор крайните снабдители;

2. група на производители на електрическа енергия от водноелектрически централи, собственост на „Национална електрическа компания“ ЕАД;

3. група на производителите, с които общественият доставчик има сключени дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия и разполагаемост;

4. виртуална търговска балансираща група, създадена от обществения доставчик, към/от която се изпращат графици за обмен, включително информативни графици, която има за цел да акумулира всички покупки и продажби на обществения доставчик, осъществявани съгласно нормативната уредба.

Със стартирането на балансиращия пазар, всяка една сделка с електрическа енергия в страната е обвързана с подаване на прогнозен график. НЕК ЕАД активно участва на балансиращия пазар, като координатор на специални балансиращи групи, предлагайки услуги от собствени ВЕЦ, услуги от централите с дългосрочни договори за изкупуване на електроенергия ТЕЦ AES Марица изток 1 и ТЕЦ Контур Глобал Марица изток 3. Спецификата на балансиращия пазар на електрическа енергия в страната и действащата законова рамка, водят до затруднения при обвързване на баланса между покупките и продажбите на електрическа енергия на НЕК ЕАД - Обществен доставчик. Въпреки това НЕК продължава да е гарант за сигурността на ЕЕС, като за целта използва наличните мощности във ВЕЦ и ПАВЕЦ, въпреки че това е свързано с разходи, които не се покриват изцяло с цените определяни от КЕВР.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

- През първо тримесечие на 2016 г. дружеството осъществява дейността си при нови ценови и регулаторни условия и промени в основното енергийно законодателство. НЕК ЕАД изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване необходимото количество електроенергия на Крайните снабдителите, ЕРД, ЕСО и потребителите, присъединени към електропреносната мрежа, или електроразпределителната мрежа, които не са избрали друг доставчик.
- С чл.36б от Закона за енергетиката се създаде Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, чрез който трябва да се покриват разходи, извършени от обществения доставчик, произтичащи от задълженията му по чл.93а. В отчетения финансов резултат за първо тримесечие на 2016 г. са отчетени и 67 101 хил.лв. приходи от Фонд СЕС. Предявените средства за възстановяване от Фонда на НЕК са в размер на 67 986 хил.лв. Тези средства все още не са платени/преведени от Фонда и са дължими на НЕК ЕАД. Разходите, които дружеството предявява за възстановяване от Фонда са текущи и дължими ежесечно към доставчици на електроенергия. Забавените преводи от фонда нарушават паричния поток от една страна и водят до разходи за лихви по забавени плащания от друга страна.
- НЕК ЕАД отчете положителен финансов резултат за първо тримесечие на 2016 г. като спрямо същия период на 2015 г. печалбата е увеличена с 13 869 хил.лв. Дружеството продължава да изпитва хроничен недостиг на парични средства и закъснения при погасяване на задълженията към доставчиците.
- В резултат на намалението на водните ресурси в язовирите производството на електроенергия от водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД за първо тримесечие на 2016 година е два пъти по-малко спрямо същия период на миналата година.